بەناوی خودای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

پاڵپشت بە حوکمەکانی بڕگەی (١) لە ماددەی (٥٦)ی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموار کراو و، بە گوێرەی ئەوەی ئەنجومەنی وەزیران خستییە روو، پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق لە دانیشتنی ئاسایی خۆی ژمارە (23)دا کە رۆژی ٢٠١٢/٦/7 گرێ درا، بڕیاری دەرکردنی ئەم یاسایەی دا:

یاسای ژمارە (٥)ی ساڵی٢٠١٢

یاسای دووەمین هەمواری یاسای ئەکادیمیای کوردی

ژمارە (١٢)ی ساڵی ١٩٩٧ی هەموار کراو لە هەرێمی کوردستان- عیراق

ماددەی یەکەم:

ماددەی دووەمی یاساکە هەموار دەکرێت و، بەم شێوەیەی دادێ دەخوێندرێتەوە:

ئەکادیمیای کوردی یەکێکە لە چاوگە باڵاکان لە هەموو شتێکی پەیوەندیی بە زمانی کوردی و شێوەزارەکانی و پاراستن و دەوڵەمەند کردنییەوە هەبێ، بە مەبەستی گەیشتن بە زمانێکی یەکگرتووی فەرمی و، خاوەن کەسایەتییەکی سەربەخۆی مەعنەوییە.

ماددەی دووەم:

ماددەی چوارەمی یاساکە هەڵدەوەشێتەوە و ئەمەی دادێ جێی دەگرێتەوە:

ماددەی چوارەم: ئەکادیمیا کار بۆ بەجێ گەیاندنی ئەم ئامانجانەی دادێ دەکات:

یەکەم: پاراستنی زمانی کوردی و کار کردن بۆ ئامادە کردنی توێژینەوە، کە رەنگە زەمینەی گونجاو بۆ یەکخستنی زاراوەکانی بە سوود وەرگرتن لە شێوەزارەکانی بخولقێنێ.

دووەم: بەرز کردنەوەی ئاستی توێژینەوەی کوردی بۆ هاوشان رۆیشتن لەگەڵ پێشکەوتنی زانستی و کولتووری.

سێیەم: زیندوو کردنەوەی کولتووری کورد لە زانست و وێژە و هونەر و پیشان دانی رۆڵی زانایانی کورد تێیدا.

چوارەم: بایەخ دان بە لێکۆڵینەوە لە مێژووی کورد و کوردستان و شارستانیەتەکەی.

پێنجەم: وردبوونەوە لە ناونیشانی تابلۆی شەقامە گشتییەکانی شار و شارۆچکەکان و ناوی قوتابخانەکان و شوێنەکانی خوداپەرستی و نووسینگە و شوێنانی بازرگانی و نابازرگانی لە

رووی زمانەوە و راسپاردن بە دووبارە ناونانەوەیان بە ناوی ناودارانی کوردستان و هێماکانی و ئاگادار کردنەوەی لایەنانی پەیوەندیدار بۆ گرتنەبەری ئەوەی پێویستە لەبارەیانەوە.

شەشەم: گرێدانی پەیوەندی لەگەڵ ئەکادیمیاکانی زانستی و زانکۆکان و ناوەندەکانی توێژینەوەی زانستی و بەتین کردن و بەهێز کردنی لە ناوەوەی هەرێم و دەرەوەیدا.

حەوتەم: کار کردن بۆ دەوڵەمەند کردنی وشەکان و یەکخستنیان لە پرۆگرامەکانی پەروەردە و فێرکردن بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتی پەروەردە.

ماددەی سێیەم:

ماددەی (پێنجەم)ی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی دادێ دەخوێندرێتەوە:

ئەکادیمیا بەم شێوانەی دادێ ئامانجەکانی بەدی دەهێنێت:

یەکەم: دانانی فەرهەنگ و سەرچاوە و ئەنسکلۆپیدیای زانستی و زمانەوانی.

دووەم: دەرکردنی گۆڤارێکی دەوریی ئەکادیمی.

سێیەم: بڵاو کردنەوە و وەرگێڕانی کتێبی زانستی و زمانەوانی و گرێدانی کۆڕ و کۆنگرە و ساز کردنی وەرزی زانستی و کولتووری و بەشداری کردن تێیاندا لە ناوەوە و دەرەوەی هەرێمدا.

چوارەم: پشتیوانی کردن لە زانا و توێژەر و ئەدیبان.

پێنجەم: دامەزراندنی ناوەندێکی بەڵگەنامە و دەستنووسی تایبەت بە ئەکادیمیا.

شەشەم: هەماهەنگی و کار کردن لەگەڵ لایەنانی حکومی و ناحکومیی پەیوەندیدار بەو ئامانجانەی ئەکادیمیا کاریان لە پێناودا دەکات.

حەوتەم: هاندانی توێژینەوە و لێکۆڵینەوەی بەراوردکاری لە بواری زمان و دیرۆك و کولتوور.

ماددەی چوارەم:

بڕگەکانی (أ/١) و (ب/١) لە ماددەی (حەوتەم)ی یاساکە هەموار دەکرێن، و بڕگەی (ج/٢)ی ماددەکە هەڵدەوەشێنرێتەوە و، بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێنەوە:

أ ـ مەرجی ئەندامی کارا:

١ـ هاوولاتیی هەرێمی کوردستان بێت.

ب ـ مەرجە ئەندامی یاریدەدەر:

١ـ زمانی کوردی بە رەوانی بزانێت.

ماددەی پێنجەم:

بڕگەی (أ) لە ماددەی (دەیەم)ی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی دادێ دەخوێندرێتەوە:

ماددەی دەیەم/ أ: سەرۆکی ئەکادیمیا بە ئامادەبوونی دوو لە سەر سێی ئەندامانی کارا بە لای کەمەوە و بە دەنگدانی نهێنی و بە زۆرینەی رەها بۆ ماوەی چوار ساڵ هەڵدەبژێردرێت کە بۆ یەك جار قابیلی نوێ کردنەوەیە و، لەم بارەیەشەوە بڕیارێك لە سەرۆکایەتیی هەرێمەوە دەردەچێت).

ماددەی شەشەم:

ماددەی (یازدەم)ی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی دادێ دەخوێندرێتەوە:

سەرۆکی ئەکادیمیا جێگرێکی دەبێ کە ئەنجومەنی ئەکادیمیا لە نێو ئەندامانی کارایدا ، بە هەمان ئەو میکانیزمە هەڵی دەبژێرێت کە سەرۆکی پێ هەڵدەبژێرێت و بۆ ماوەی (چوار ساڵ) کە بۆ یەك جار قابیلی نوێ کردنەوەیە، جێی سەرۆکیش لە کاتی ئامادە نەبوونیدا دەگرێتەوە.

ماددەی حەوتەم:

هەردوو بڕگەی (ج) و (د) لە ماددەی بیست و یەکەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێنەوە:

ج ـ پاداشتێکی مانگانە بە ئەندامانی ناخۆتەرخان (ناموتەفەرِغ)ی ئەنجومەنی ئەکادیمیا دەدرێت.

د ـ لە حاڵەتی کۆتایی هاتنی ئەندامیەتیی ئەندامی کارای ناخۆتەرخان، مووچەیەکی خانەنشینیی بۆ دەبڕدرێتەوە ئەگەر مووچەی نەبێت و پەیوەست بە وەزیفەیەکی دیکەوە نەبێت.

ماددەی هەشتەم:

ماددەی (بیست و دووەم)ی یاساکە هەڵدەوەشێتەوە و ئەمەی دادێ جێی دەگرێتەوە:

یەکەم: ئەندامی کارا کاری خۆی لە نێو ئەکادیمیادا دەکات و بەشداری لە لیژنەکانی و کۆبوونەوەکانی و چالاکییە زانستییەکانیدا دەکات.

دووەم: ئەندامی کارا لە یەکێك لەم حاڵەتانەی دادێ، ئەندامێتی لەدەست دەدات:

١ـ دەست لە کار کێشانەوە.

٢ـ ئەگەر لە سێ کۆبوونەوەی دوا بە دوای یەکدا بە بێ پاساوێکی رەوا ئامادە نەبوو یان بە شێوەیەکی باش بەردەوامی بە ئەرکی خۆی نەدا، ئەویش بە بڕیاری ئەنجومەنی ئەکادیمیا و بە دەنگدانی نهێنی دەبێت.

٣ـ ئەگەر بە تاوانێك یان کەتنێکی ئابڕووبەر حوکم درا.

٤ـ مردن.

سێیەم: لە کاتی بەتاڵ مانەوەی شوێنی ئەندامێك لە ئەندامانی ئەنجومەن، سەرۆك لە یەکەمین دانیشتندا ئەوە رادەگەیەنێت و لە ماوەی (سێ مانگ)دا بە بڕیاری ئەنجومەنی ئەکادیمیا پڕ دەکرێتەوە.

ماددەی نۆیەم:

دەبێ ئەنجومەنی وەزیران و لایەنانی پەیوەندیدار حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی دەیەم:

ئەم یاسایە لە رۆژی دەرچوواندنییەوە کاری پێدەکرێت و، لە رۆژنامەی فەرمیی "وەقایعی کوردستان"بلاّودەکرێتەوە.

د. ارسلان بایز اسماعیل

سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

تێبینی: ئەم یاسایە بەبڕیاری ژمارە (١٦)ی ساڵی ٢٠١٢ لەلایەن سەرۆکی هەرێمی کوردستانەوە دەرچوێنرا